

**„არის“ ზმნის გამოყენება და ფუნქციები
თანამედროვე ქართულში
Verb “aris” (to be) in the Contemporary
Georgian Language**

**რუსუდან ზექალაშვილი
Rusudan Zekalashvili**

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: ქართული ენა, „არის“ ზმნა, დამხმარე
ზმნა, შეკვეცილი ფორმა, მეშველზმნიანი უღლება, შედგენილი
შემასმენელი.

Keywords: Georgian language, the verb ‘aris’ (to be), auxiliary verb, short
form of the verb ‘to be’, conjugation with an auxiliary verb, compound
predicate.

როცა იხილავენ ქართულ ენაში თავისებურ ზმნებს, მათ შორის, უპირველეს ყოვლისა, ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებულია „არის“ ზმნა¹. მის თავისებურებათა შორის შეიძლება აღვნიშნოთ ზმნურ კატეგორიათა ნაკლებობა: მწკრივნაკლებობა, უგვარობა, ქცევანაკლებობა, მწკრივში მონაცვლეობა (არის/იქნება/იყო), მეორე პირის ძველი პრეფიქსის („ხ“) შენარჩუნება, მესამე პირში მოკლე (შეკვეცილი) ფორმის გამოყენება და სხვ. (იხ. შანიძე, 1973, გვ. 531-532).

„არის“ ზმნა შეიძლება იყოს როგორც სხვა უღლებადი ზმნის ფორმასაწარმოებელი ელემენტი მწკრივში, ისე დამოუკიდებელი (სრულმნიშვნელობიანი) ან დამხმარე ზმნა სრული ან შეკვეცილი ფორმით. მეცნიერთა აზრით, „ა“ მიღებულია „არს“ ფორმის შეკვეცა-გამარტივების გზით. ზ. ჭუმბურიძე წერს: „გამარტივების პროცესი ასე წარმოგვიდგება: **არს→ას→ა**. შუა საფეხური დღემდე დაცულია ხევსურულ კილოში“ (1984, გვ. 40).

„არის“ ზმნის მოკლე ფორმის ისტორია ძველ ქართულში შეისწავლა ზ. ჭუმბურიძემ და აღნიშნა, რომ ამ ზმნის შეკვეცილი ფორმა ჯერ კიდევ ხანმეტ ტექსტებში გვხვდება, მაგრამ ის უფრო მეტად გავრცელდა საშუალ ქართულში (მაგ., „ვეფხისტყაოსანში“ გამოყენებულია 427-ჯერ) (ჭუმბურიძე, 1984, გვ. 43).

აღსანიშნავია „არის“ ზმნის შეკვეცილი ფორმის – „ა“ ხმოვნითი ნაწილის – ერთი თვისებაც, რომ შესაძლებელია, ის იდგეს ნებისმიერ მეტყველების ნაწილთან.

აქვე უნდა გავიხსენოთ, რომ „არის“ ზმნის შეკვეცილი ფორმის გამოყენებასა და მართლწერასთან დაკავშირებით საკმაოდ მწვავე, მაგრამ საინტერესო დისკუსია გაიმართა მე-20 საუკუნის 60-80-იან წლებში, როცა დავობდნენ შემოკლებული ვარიანტის მართებულობაზე სალიტერატურო ქართულში. დისკუსიაში მონაწილეობდნენ გამოჩენილი ლინგვისტები: ზ. ჭუმბურიძე, ი. იმნაიშვილი, ლ. კიკნაძე, რომელთა

¹ ნაკითხულია მოხსენებად ვარლამ თოფურიასადმი მიძღვნილ საჯარო სხდომაზე თსუ-ში (09.01.2023).

პოზიცია მართებული აღმოჩნდა და დროთა განმავლობაში დადასტურდა კიდევ (საპირისპირო აზრს გამოთქვამდნენ მ. მამულაშვილი და ა. ფოცხიშვილი) (იმნაიშვილი, ჟუმბურიძე, 1981, გვ. 167-176).

კორპუსული მონაცემების მიხედვით, ამ თვალსაზრისით თანამედროვე ქართულში არანაირი შეზღუდვა არაა: „არის“ ზმნის შეკვეცილი ფორმა დგას ყველა სრულმნიშვნელოვან მეტყველების ნაწილთან, უთანდებულოსთან თუ თანდებულიანთან: არსებით, ზედსართავ, რიცხვით სახელებთან, ნაცვალსახელთან, საწყისსა და მიმღეობასთან, ზმნიზედასთან (მაგ.: ბიჭია, მაღალია, ორია, მეორეა, ვინაა, არავინაა, არაფერია, სიყვარულია, დაწერილია, არსადაა, აქაა, ხვალია, ავადაა...), გვხვდება დამხმარე მეტყველების ნაწილებთანაც (ნაწილაკებთან: ხომაა, არაა, კია, ჰოა...). მის ასეთ მოქნილობას განაპირობებს სტილისტური დანიშნულება: სწორედ -ა-ხმოვნიან სიტყვაზე მოდის ლოგიკური მახვილი (იხ. კვაჭაძე, 2010, გვ. 80; ფეიქრიშვილი, 1996, გვ. 70) და ამიტომ არის ის ასე მოძრავი.

შეინიშნება ერთი თავისებურებაც: თანხმოვანზე დამთავრებულ ნაცვალსახელებთან ან ზმნიზედებთან „ა“ ხმოვნის წინ საჭიროა მეორე „-ა“ (მაგ.: ვინაა, როგორაა, აქაა, იქაა, სადაა, საიდანაა, როდისაა, რატომაა...) (იხ. ქურდაძე, 2018, გვ. 78-80; 174-177).

როგორც აღვნიშნეთ, „არის“ ზმნის ერთ-ერთი **მორფოლოგიური** დანიშნულებაა, იყოს ზმნის უღლებადი ფორმის ნაწილი და აწარმოოს მწკრივი, იქცეს მის საწარმოებელ ელემენტად. ასეთ შემთხვევაში მივიღებთ მეშველზმნიან ფორმებს პირველ ან მეორე პირში მხოლობითსა და მრავლობით რიცხვში. მესამე პირში მეშველზმნიანი წარმოება არ გვხვდება, გამონაკლისია მხოლოდ ერთპირიანი გარდაუვალი ზმნის მესამე სერიის ფორმები (შდრ. დაწოლილიყო, დაწოლილიყოს).

ზოგიერთი ტიპის მეშველზმნიან ფორმათა ჩასახვა და განვითარება ქართულ სალიტერატურო ენაში შეისწავლა **ლ.**

ბარამიძე და ამიტომ ჩვენ ამ საკითხზე არ შევჩერდებით (იხ. ბარამიძე, 1964, გვ. 95-150). მხოლოდ იმას აღვნიშნავთ, რომ ზმნათა ერთ ნაწილში ასეთი მეშველზმნიანი წარმოება ისტორიულად მეორეულია (შდრ. ვზი – ვზივარ, ვდგა – ვდგავარ...) (შანიძე, 1973, გვ. 485). სასაუბრო ენასა და დიალექტებში შეინიშნება ტენდენცია, რომ მეშველი ზმნა ანმყოში გაუჩნდეს **ხმიანობის** გამომხატველ ზმნებსაც (ვტირივარ, ვკივივარ...), თუმცა ეს ფორმები სალიტერატურო ენისთვის უმართებულოა.

თანამედროვე ქართულში მეშველზმნიანი უღლება ახასიათებს შემდეგი ტიპის ზმნებს (ამის შესახებ იხ. ასევე: მელიქიშვილი, 2001, გვ. 53-54; 56-57):

აწმყოში:

ა. მდგომარეობის გამომხატველ ზმნებს: ვწევარ, ვზივარ, ვდგავარ, ვუდგავარ...

ბ. მოძრაობა-გადაადგილების გამომხატველს: მივრბივარ, ვხტივარ...

გ. გრძნობა-აღქმის გამომხატველს: ვუყვარვარ, მძულხარ, მომწონხარ, მოგწონვარ...

დ. ყოლის გამომხატველს (და ზოგიერთ სხვა ზმნასაც): მყავხარ, ვყავარ... მიყყავარ, მიჰყავხარ, ვგავარ...

ე. -ია დაბოლოების მქონე ორიოდ **სტატიკურ ზმნას** (მხოლოდ სუბიექტური უღლების მქონეს): ვაგდივარ, ვყრივართ...

პიჩვედ თუხმეობითში:

გარდამავალ (პირველი დიათეზის) ზმნებს, თუკი მათ აქვთ სუბიექტური უღლება: ჩაგიწერივარ, ჩამიწერიხარ... შევუქივარ, შემიქიხარ, გაგიგზავნივარ, გამიგზავნიხარ...

ორპირიან გარდაუვალ (მეორე დიათეზის) ზმნებს: დავკარგვივარ, დაჰკარგვიხარ, მომნატრებიხარ...

მესამე სხიის ყველა მწკიჯში ერთპირიან (მეორე დიათეზის) ზმნებს: გავთეთრებულვარ, გავთეთრებულიყავი, გავთეთრებულიყო...

რაც შეეხება „არის“ ზმნის **სინტაქსურ ფუნქციებს**, ის შეიძლება იყოს დამოუკიდებელი მნიშვნელობის მქონე ზმნა (ანუ მარტივი ზმნური შემასმენელი) და დამხმარეც (შედგენილი შემასმენლის ზმნური ნაწილი, სხვაგვარად – კოპულა). როცა ზმნა უშუალოდ ქმნის სინტაგმას ქვემდებარესთან, მაშინ ის **მყოფობას** აღნიშნავს და დამოუკიდებელი მნიშვნელობისაა (მაგ.: ჩვენი მეგობარი კარგად **არის**. ნიკო სახლში **არის**) (ასეთი შემასმენლის კვალიფიკაციასთან დაკავშირებით გამოთქმულია განსხვავებული მოსაზრებაც) (იხ. კვაჭაძე, 2010, გვ. 79).

როცა „არის“ ზმნა უკავშირდება შემასმენლის სახელად ნაწილს და უპასუხებს კითხვებზე: ვინ არის, რა არის, როგორია, რომელია, რამდენია (საგანი), ის მეშველი, ანუ დამხმარე, ზმნაა: ეს ქალბატონი ჩემი მასწავლებელია. ვარდი ლამაზი ყვავილია. ეს სახლი ჩემია. სამჯერ სამი ცხრაა (ცხადია, ასეთ მაგალითებში დასაშვებია ზმნის როგორც სრული, ისე შეკვეცილი ფორმის გამოყენება).

„არის“ ზმნას აქვს **მონაცვლე თავაზიანი** ეკვივალენტები: მეორე და მესამე პირებისთვის – ბრძანდები(თ), ბრძანდება, პირველი და მესამე პირებისათვის – გახლავართ, გახლავთ (იხ. შანიძე, 1973, გვ. 190-192; 515-516; კვაჭაძე, 2010, გვ. 81; ზექალაშვილი, 2014, გვ. 126-145): როგორ ბრძანდებით? ბატონი ივანე როგორ ბრძანდება? სახლში გახლავთ ქალბატონი ეთერი? მე თქვენი ლექტორი გახლავართ.

მიმღეობის შემცველ შედგენილ შემასმენელთან **რელატიური** ფორმების გამოყენებისას „არის“ ზმნას ჩაენაცვლება „აქვს“ და „ჰყავს“ ზმნები: ბავშვის ბებია დაავადებული **არის**. შდრ. ბავშვს ბებია დაავადებული **ჰყავს**. მგზავრის ხელბარგი დაკარგულია. მგზავრს ხელბარგი დაკარგული **აქვს** (იხ. შანიძე, 1973, 512-513; გეგუჩაძე, 2010, გვ. 69-70).

„არის“ ზმნის მონაცვლე ფორმები მიმღეობასთან ერთად აწარმოებს აღწერილობით, ანუ **პერიფრასტულ**, ვნებითსაც (სახლი აშენებულ **იქნება/იქნა**). რომ შევადაროთ შედგენილ

შემასმენელს (სახლი აშენებული **არის/იქნება/იყო/ყოფილა**), მათ შორის სტრუქტურულად სხვაობა ძალზე ცოტაა.

ვფიქრობთ, უნდა დაისვას საკითხი აღნიშნულ ფორმათა მორფოლოგიური და სინტაქსური კვალიფიკაციის დასაზუსტებლად. მორფოლოგიურად „იქნება/იქნა“ და „არის/იყო“ ზმნების შემცველი ფორმები აღწერილობითი ვნებითის ორ განსხვავებულ სახედ უნდა მივიჩნიოთ: ერთია **მოქმედების** პასივი (გერმანულად – Vorgangspassiv) და მეორე – **მდგომარეობისა** (Zustandspassiv) (შდრ. გერმანულ ენაში: Der Patient wird/wurde vom Arzt geimpft. Der Patient ist/war vom Arzt geimpft; იხ. Helbig, Buscha, 1980, S. 148-149), სინტაქსურად კი ორივე **შედგენილ შემასმენლად** უნდა ჩაითვალოს.

მოცემულ სტატიაში „არის“ ზმნა დახასიათებულია როგორც ფორმის, ისე ფუნქციის თვალსაზრისით; მსჯელობაა მის სრულ და შეკვეცილ ფორმებზე; განხილულია ამ ზმნის მორფოლოგიური დანიშნულება მწკრივთა წარმოებაში; დასახელებულია მონაცვლე თავაზიანი ზმნები და გამოყოფილია მისი სინტაქსური ფუნქციები; ხაზგასმულია მსგავსება-განსხვავება აღწერილობით ვნებითსა და „არის“ ზმნის შემცველ შედგენილ შემასმენელს შორის.

ლიტერატურა:

- ბარამიძე, ლ. (1964). ზოგიერთი ტიპის მეშველ-ზმნიან ფორმათა ჩასახვა და განვითარება ქართულში, თსუ ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები, 9, 95-150.
- გეგუჩაძე, ლ. (2010). ქართული ენის სინტაქსის საკითხები. თბილისი: „თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა“.
- გოგოლაშვილი, გ. (2009). სტატიკურ ზმნათა ანმეოს I-II პირის მეშველზმნიან ფორმათა შესახებ, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 1, ISSN 1512-1596, 17-20.
- ზექალაშვილი, რ. (2014). ახდავს ზმნის გამოყენების ისტორიისა და მართლწერისათვის ქართულში, ჰუმანიტარული კვლევები, წე-

- ლინდეული, 2012, III, თბილისი: „თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა“, ISSN 1987-894X, 126-145. https://tsu.ge/data/image_db_innova/TSELITSDEULI%20-%20III.pdf
- იმნაიშვილი, ი., ჭუმბურიძე, ზ. (1981). გაჭიანურებული დისკუსია, განთიადი, 2, ქუთაისი, 167-176.
- კვაჭაძე, ლ. (2010). თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, მე-5 შევსებული გამოცემა, თბილისი: „ცოტნე“.
- მელიქიშვილი, დ. (2001). ქართული ზმნის უღლების სისტემა, თბილისი: „ლოგოსი“.
- ფეიქრიშვილი, ჟ. (1996). ქართული ენის სინტაქსი. ქუთაისი: გ. ტაბიძის სახელობის სააქციო საზოგადოება „სტამბის“ საგამომცემლო ცენტრი.
- ქურდაძე, რ. (2018). აჩავინა, ღლესა, ზეგა ტიპის გავრცობილი ფორმების შესახებ ქართულის, როგორც მეორე/უცხო ენის სწავლების დროს, მესამე საერთაშორისო კონფერენცია „მეორე ენის სწავლა/სწავლება მულტილინგვური განათლების კონტექსტში“, მოხსენებათა თეზისები, 78-80, 174-177.
- შანიძე, ა. (1973). ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები, I, მე-2 გამოცემა, თბილისი: „თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა“.
- ჭუმბურიძე, ზ. (1984). მეშველი ზმნის შეკვეცილი ფორმის ისტორიისათვის, ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები, 25, თბილისი: „თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა“, 39-43.
- ქეეკ – ქართული ენის ეროვნული კორპუსი. <http://gnc.gov.ge/gnc/page>
- Helbig, G., Buscha, J. (1980). Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.

When discussing the peculiar verbs in Georgian, it becomes clear that one of the most frequently used is the verb ‘*aris/is*’. Among its other peculiar features, we can especially underline the fact that it is an incomplete verb, namely, it lacks some verbal categories; for example, it lacks some forms of conjugation (so called ‘*mtskrivi*’), (*aris* – *is*; *ikneba* – *will be*; *iqo* – *was*); it also preserves the old form personal marker (*kh*); it lacks the voice

forms, has short forms, namely, the third person singular form is contracted (see Shanidze, 1973, p. 531-532).

The verb 'aris/is' may be met as an element for the formation of another verb in the row as well as an independent verb (having full meaning) or as an auxiliary verb either in its full or short form. Scientists consider that "the vowel 'a' received here due to contracting and simplifying the form 'ars'. We can imagine the process of simplifying as follows: **ars→as→a**; the middle step still survives in the Khevsurian dialect of the Georgian language" (Chumburidze, 1984, p. 40).

The history of the short form of the verb 'aris' in Old Georgian was studied by Z. Chumburidze. He noted that the contracted form of this verb is met as early as in the period of the so-called khanmeti texts; but such form is especially widely spread in the middle period of the language development (for example, such forms are met in the poem "Vepkhistaosani" as frequent as 427 times) (Chumburidze, 1984, p.43).

We should also remember an acute and very interesting discussion on the matter of the contracted form of the verb 'aris', its usage and orthographic issues. This discussion took place in 60-80-ies of the 20th century; the questions about the validity and correctness of the short forms were regarded; the well-known Georgian linguists took part in this discussion: Z. Chumburidze, I. Imnaishvili, L. Kiknadze. The position on which they stood turned to be right and it was confirmed by time, the opposite considerations were introduced by M. Mamulashvili and Al. Potskhishvili (Imnaishvili, Chumburidze, 1981, pp. 167-176).

The vowel component 'a' in the elision form of the verb 'aris' may be met with any part of speech. According to the corpus data, from this viewpoint, there are no limitations in modern Georgian: the contracted variation of the verb 'aris' can be met in any case, with or without postpositions: with nouns, adjectives, numerals, pronouns, infinitives or participles (e. g. bičia (n) 'it is a boy'; mayalia (adj) 'she is tall', oria 'there are two' – cardinal numeral,

meorea 'it is the second' – ordinal numeral); araperia 'it is nothing' and so on. The same can be said about auxiliary parts of speech (with particles: xomaa, araa, *ķia*, hoa and others...). Such flexibility is conditioned by the stylistic designation: namely, the word with the vowel **-a-** gets a logical stress on it (see Kvachadze, 2010, p. 80; Peikrishvili, 1996, p. 70).

One more peculiarity is observed: the pronouns or adverbs ending in consonants, need two vowels a (*vinaa?* – 'who is this?'; *raṭomaa?* – 'Why is it so?'; *akaa* – 'it is here'; *rodissaa?* – 'when will it be?' *saidanaa?* – 'where is it from?'; see Kurdadze, 2018, pp. 78-80; 174-177).

As we mentioned above, one of the **morphological** destinations of the verb 'aris' is to be a part of the conjugation form of the verb and to become a producing element for the tense form (*mtsḱrivi* / screeve). In this case we will receive the forms with the auxiliary verbs of the first or second person, in singular and plural.

Engendering and developing of some verb forms of the auxiliaries in the Georgian literary language was studied by **L. Baramidze**, and we will not speak about this theme (see Baramidze, 1964, pp. 95-150), but we will only note that in the part of such verbs this phenomenon is historically of secondary type (comp.: *vzi* – *vzivar* 'I sit'; *vdga* – *vdgavar* 'I stay') (Shanidze, 1973, p. 485). There is a tendency in the colloquial language and the dialects to use an auxiliary verb in the present tense with the verbs expressing the production of some voice (*vṭirivar* – 'I cry', *vḱivivar* – 'I shout'); though such verb forms are not considered grammatically correct and their usage is considered incorrect according to the language norms of the literary Georgian.

In the Modern Georgian language, the conjugation with the help of auxiliary verbs is characteristic of the following types of verbs (see Melikishvili, 2001, pp. 53-54, 56-57):

In the present tense:

a. state (stative) verbs: *vḱevar* 'I am lying'; *vzivar* 'I am sitting'; *vdgavar* 'I am standing'...

b. verbs of movement – *mivrbivar* ‘I am running’; *vxṭivar* ‘I am jumping’;

c. verbs denoting feelings, emotion and perception (*vuḡvarvar* ‘they love me’; *mṡulxar* ‘I hate you’; *momtsonxar* ‘I like you’, *mogtsonvar* ‘you like me’)...

d. verbs expressing having somebody (some other verbs too) *mḡavxar* ‘I have you’; *vḡavar* ‘he (she) has me’; *mivḡavar* ‘takes me with him (her)’; *vgavar* ‘I am like’, ‘I resemble him (her)’...

e. a few stative verbs with the ending **-ia** (only with the subjective type of conjugation); *vagdivar* ‘I am lying’, *vḡrivart* ‘I am fallen’...

In one of the verb conjugation forms, **Resultative I** (so-called ***pirveli turmeobiti***), the transitive verb (the **first diathesis**) occurs if their conjugation is based on the subject person: *čagitserivar* (‘I learned that you have written down my name’); *čamitserixar*, *ševukivar*... and so on.

In case of the bi-personal intransitive verbs (second diathesis): *davḡargvivar*, *dahḡargvixar*, *momnaṭrebixar*...

In the mono-personal verbs, in all the tense forms of the third series conjugation (the **second diathesis**): *gavtetrebulvar*, *gavtetrebuliḡo*...

As for the **syntactic functions** of the verb ‘*aris*’, it may occur as an independent meaningful verb (simple verbal predicate), as well as an auxiliary verb (as a verbal part of the **compound predicate**, as a copula). When the verb creates an immediate syntagma with the subject, it denotes being and has an independent meaning: *čveni megobari ḡargad aris* ‘Our friend is well’. *niḡo saxlši aris* ‘Nick is at home’. There is also an alternative view about such syntagma (see Kvachadze, 2010, p. 79).

When the verb ‘*aris*’ is connected to the noun-part of the predicate and answers the questions: who is it, what is it, how many, what kind of, which – then it is an **auxiliary verb**: *es čemi mastsavlebelia*. ‘This is my teacher’; *vardi lamazi ḡvavilia*. ‘Rose is

a nice flower'... (Surely, the full version of the verb may also occur as well as the contracted ones).

The verb 'aris' has its alternative more **polite equivalent forms** for the second and third persons: *brzandebit* (instead of *xart*) and the answer is '*gaxlavart*' (see Shanidze, 1973, pp. 190-192; 515-516; Kvachadze, 2010, pp. 81; Zekalashvili, 2014, p.126-145).

When using the **relative forms** with the compound predicate, the verb 'aris': is substituted by the verb ***akvs, hqavs*** 'has' (two variations for animate and inanimate objects). Comp.: *bavšvis bebia daavadebulia* – 'The child's grandma is ill', and *bavšvs bebia daavadebuli hqavs* – 'The child has the grandma ill' (see Shanidze, 1973, 512-513; Geguchadze, 2010, p. 69-70).

The alternative forms of the verb 'aris', when they are used along with the participle, produce **periphrastic passive voice forms**: Let us compare them with the compound predicate: *saxli ašenebuli aris/ikneba/iqo* 'The house is built/will be built/ was built'. There are only a few structural differences between these examples. We think that in order to make the morphological and syntactic qualification of the mentioned form rightly, from the morphological point of view, the forms of the verbs 'ikna' and 'aris' should be studied more precisely. In our opinion, morphologically the verbs containing the forms of 'ikna' (was made) and 'aris' (is) should be considered as two different types of the periphrastic passive voice: first of them can be considered as the **Vorgangspassiv** (active passive, in the meaning of a passive action but still action) and the other is a kind of the **Zustandspassiv** (static passive); thus, these forms can be considered as follow: passive voice of the action and passive voice of the state (comp. German: "Der Patient wird/wurde vom Arzt geimpft. Der Patient ist/war vom Arzt geimpft; see Helbig, Buscha, 1980, pp. 148-149), from the syntactic viewpoint both of these forms can be considered as **compound predicate**.

In the represented article the verb 'aris' is considered from formal and functional viewpoints. Its full and short forms are discussed along with its morphological destination in the different

forms of tense (screeve), with the role in the formation of tense forms, the verbs denoting courtesy are discussed and the syntactic functions of the verb are figured out, similarity is underlined between the descriptive passive voice form and compound predicate.

References:

- Baramidze, L. (1964). zogierti tipis meshvel-zmnian pormata chasakhva da ganvitareba kartulshi. [Nascence and development of some types of auxiliary-verb forms in Georgian]. TSU dzveli kartuli enis katedris shromebi [TSU Proceedings of the Chair of the Old Georgian Language], 9, 95-150.
- Chumburidze, Z. (1984). meshveli zmnis shekvetsili pormis istoriisatvis. [For the history of the shortened form of the auxiliary-verb]. TSU dzveli kartuli enis katedris shromebi [TSU Proceedings of the Chair of the Old Georgian Language], 25, 39-43.
- Geguchadze, L. (2010). kartuli ena. sintaksis sakitkhebi [Georgien Language. Syntax Issues]. Tbilisi: TSU Publishing House.
- GNC – kartuli enis erovnuli korpusi [The National Corpus of the Georgian Language]. Available at: <http://gnc.gov.ge/gnc/page> (Last access: 11.01.2023)
- Gogolashvili, G. (2009). statikur zmnata atsmqos I-II piris meshvelzmnian pormata shesakheb. [Present Tense of the Stative Verbs with the auxiliary verbs in the I-II Person Forms]. Gelatis metsnierebata akademiis zhurnali [Journal of Gelati Academy of Sciences], 1, ISSN 1512-1596, 17-20.
- Helbig, G., Buscha, J. (1980). Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.
- Imnaishvili, I., Chumburidze, Z. (1981). gachianurebuli diskusia. [Protracted discussion]. Gantiadi, Kutaisi, 2, 167-176.
- Kvachadze, L. (2010): tanamedrove kartuli enis sintaksi. [Syntax of the Modern Georgian Language]. 5th Completed Edition, Tbilisi: "Tsotne".
- Kurdadze, R. (2018). *aravina*, *dghesa*, *zega* tipis gavrtsobili pormebis shesakheb kartulis rogoris meore/utskho enis stsavlebis dros. [The expanded forms of არავინა aravina "nobody", დღესა dghesa "today", ზეგა zega "the day after tomorrow" type in teaching Georgian as a

- second/foreign Language]. The Third International Conference “Second Language Teaching/Acquisition in the Context of Multilingual Education”, dedicated to the centenary of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Book of abstracts, 78-80; 174-177. Available at: http://seltame.tsu.ge/public/uploads/images/humanities-07-00009-v-2018-issn_61af31f99c240.pdf (Last access: 11.01.2023)
- Melikishvili, D. (2001). *kartuli zmnis ughlebis sistema*. [Georgian Verb Conjugation System], Tbilisi: “Logos”.
- Peikrishvili, Zh. (1996). *kartuli enis sintaksi. saleksio kursi*. [Syntax of the Georgian Language. Lecture Course]. Kutaisi: Publishing Center “Stamba”.
- Shanidze, A. (1973). *kartuli enis gramatikis sapudzvebi, 1, morpologia*. [The Basics of the Georgian Grammar, I, Morphology]. 2nd edition, Tbilisi: TSU Publishing House.
- Zekalashvili, R. (2014). *akhlavs zmnis gamoqenebis istoriisa da martltserisatvis kartulshi*. [Towards the History and Orthography of the Verb *Akhlavs* in the Georgian Language]. *humanitaruli kvlevebi, tselitsdeuli* [Studies in the Humanities, Annual], III, 2012, Tbilisi: TSU Publishing House. ISSN 1987-894X, 126-145. Available at: https://tsu.ge/data/image_db_innova/TSELITSDEULI%20-%20III.pdf (Last access: 11.01.2023)